

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria Bisericii Ortodoxe Române I (Momente importante)

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Asistență Socială
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria Bisericii Ortodoxe Române I (Momente importante)			Codul disciplinei	OLR4455
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. Univ. Dr. Cosmin Cosmuța				
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect. Univ. Dr. Cosmin Cosmuța				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Colocviu
2.7. Regimul disciplinei	Obligativ	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					6
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri (mai mare sau egal cu nr. total ore prevăzut în calendarul disciplinei pentru temele de control)					8
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					3
Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Respectă cerințele de sănătate și siguranță în domeniul asistenței sociale
CP4	Furnizează servicii sociale în diverse comunități culturale
CP5	Organizează pachete de asistență socială
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	Oferă consiliere altora
CT3	Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	1. Studentul explică fundamentele biblice, morale și sociale ale respectării sănătății și siguranței persoanei în contextul asistenței sociale	1. Studentul corelează norme de protecție și siguranță cu principii teologice privind demnitatea persoanei și grija față de aproapele
CP4	4. Studentul explică importanța contextului cultural, religios și istoric în furnizarea serviciilor sociale către comunități diverse	4. Studentul analizează situații sociale concrete prin raportare la istoria Bisericii, expresiile culturale ale doctrinei și pluralitatea comunităților
CP5	5. Studentul descrie principiile teologice, morale și sociale care stau la baza organizării sprijinului acordat persoanelor aflate în nevoie	5. Studentul corelează metode elementare de cercetare socială cu teme de teologie socială pentru structurarea unor pachete de asistență adecvate

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei (derivate de fiecare titular de disciplină din grila competențelor și a rezultatelor învățării la nivel de program de studii)

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul cunoaște principiile cercetării academice aplicate studiilor de istorie bisericească.
2. Studentul înțelege metodele de interpretare a textelor istorice.
3. Studentul analizează activitatea socială a Bisericii prin prisma reperelor istorice.
4. Studentul pregătește activități sociale prin valorificarea cunoștințelor istorice.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul cunoaște normele redactării științifice specifice teologiei istorice.
2. Studentul redactează studii de istorie bisericească cu o structură academică, folosind argumente logice și bibliografie adecvată.
3. Studentul interpretează texte vechi, integrându-le în contextul epocii istorice căreia îi aparțin.

8. Conținuturi

învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Introducere în Istoria Bisericii Ortodoxe Române	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
2. Arheologie și artă creștină în nordul Dunării și în Dobrogea, sec. III-IV	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
3. Stiluri arhitecturale bisericești reprezentative, românești și străine	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
4. Monahismul în Biserica Ortodoxă Română. Sfântul Nicodim de la Tismana.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
5. Mircea cel Bătrân (1386-1395; 1397-1418). Ctitorii din vremea sa	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
6. Nobili români din Transilvania și ctitoriile lor. Alte ctitorii ortodoxe în Transilvania	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
7. Ctitoriile Sf. Voievod Ștefan cel Mare (1457-1504)	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
8. Neagoe Basarab (1512-1521). Curtea de Argeș	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
9. Mitropolitul Anastasie Crimca al Moldovei (1608-1629)	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
10-11. Epoca lui Constantin Brâncoveanu (1688-1714). Mitropolitul Antim Ivireanu al Ungrovlahiei	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	4 ore fizice
12. Dezbinarea bisericească a românilor din Transilvania (1698-1701)	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
13. Țările Române și sprijinul pentru Muntele Athos, Locurile sfinte, creștinii de sub stăpânire musulmană	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
14. Arta bisericească românească în sec. XIX-XX	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
Bibliografie 1. <i>Arta creștină în România sec. III-VI</i>, București, 1979. 2. Bărbulescu Mihai, Deletant Dennis, Hitchins Keith, Papacostea Șerban, Teodor Pompiliu, <i>Istoria Românilor</i>, București, 1998. 3. Dragomir Silviu, <i>Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII</i>, ed. a II-a, Cluj-Napoca, 2002. 4. Gudea Nicolae, Ghiurco Ion, <i>Din istoria creștinismului la români. Mărturii arheologice</i>, Oradea, 1988. 5. Miroiu, P., „De la bolnița mănăstirească la spitalul organizat”, în <i>Mitropolia Olteniei</i>, anul XXIII, nr. 5-6, 1969. 6. Moraru Alexandru, <i>Biserica Ortodoxă Română între anii 1885-2000. Biserică. Națiune. Cultură</i>, vol. III, tom I, București, 2006. 7. <i>Patriarhie, Autocefalie, Slujire Sfântă</i>, București, 1995. 8. Păcurariu Mircea, <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i>, vol. I, Iași, ed. a III-a, 2004. 9. Plămădeală, Antonie, „Bolnițele mănăstirești în istoria grijii Bisericii pentru bolnavi. Câteva scurte precizări”, în <i>Telegraful Român</i>, anul 140, nr. 23-24, p. 2-3, 1992. 10. Pop Ioan Aurel și colaboratorii, <i>Istoria Transilvaniei</i>, vol. I (până în 1541), Cluj-Napoca, 2003. 11. Popescu Emilian, <i>Inscripțiile grecești și latine din sec. IV-XIII descoperite în România</i>, București, 1976.		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

12. Rămureanu Ioan, <i>Rolul elementului românesc în creștinarea ungarilor</i> , în rev. „Biserica Ortodoxă Română”, XCVIII (1980), nr. 1-2, p. 173-196. 13. <i>Sfinți români și apărători ai legii strămoșești</i> , București, 1987. Theodorescu Răzvan, <i>Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești (sec. XXIV)</i> , București, 1974.		
8.2 Seminar	Metode de predare - învățare	Observații
1-2. Descoperiri arheologice cu caracter creștin pe teritoriul României	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
3-4. Organizarea bisericească în primele secole creștine	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
5-6. Țările Române și Constantinopolul în secolele XIV-XV	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
7-8. Cărturari și tipografi în Țara Românească	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
9-10. Cărturari și tipografi în Transilvania	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
11-12. Mitropoliți cărturari în Moldova	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
13-14. Instituții de asistență socială în bisericile românești de-a lungul timpului	Dialog, analiza cursului, lucrări de seminar, dezbateri.	2 ore fizice
Bibliografie - Balș C., <i>Bisericile lui Ștefan cel Mare</i>, București, 1926. - Barnea Ion și Ștefănescu Ștefan, <i>Din istoria Dobrogei. III, Bizantini, români și bulgari la Dunărea de Jos</i>, București, 1979. - Chihaia, Pavel, <i>De la „Negru Vodă” la Neagoe Basarab. Interferențe literar-artistice în cultura românească a evului de mijloc</i>, Editura Academiei, București, 1979. - Dobrei Florin, <i>Bisericile ortodoxe hunedorene</i>, Editura Eftimie Murgu, Reșița, 2011. - Drăguț Vasile, <i>Dicționar enciclopedic de artă medievală românească</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976 - Florea Vasile, <i>Arta românească de la origini până în prezent</i>, Editura Litera, București, 2017. - Ionescu Grigore, <i>Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor</i>, București, 1982. - Micle Veniamin, „Despre monahismul ortodox anterior secolului al XIV-lea”, în <i>Glasul Bisericii</i>, XXXVII (1978), nr. 3-4, pp. 300-317. <i>Monumente istorice și izvoare creștine</i>, Galați, 1987. - Nazăru Sebastian, <i>Martiriul Sfântului Antim Ivireanul: o nouă lectură a surselor istorice</i>, București, Ed. Cuvântul Vieții, 2017 - Păcurariu Mircea, <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i>, vol. I, Ed. a II-a, București, 1992, pp. 59-69; vol. I, Ed. a III-a, Editura Trinitas, Iași, 2004, pp. 84-95; 142-154. - Popescu-Vâlcea G., <i>Miniatura românească</i>, București, 1981. - Porumb Marius, <i>Dicționar de pictură veche românească din Transilvania (sec. XIII-XVIII)</i>, București, Editura Academiei Române, 1998. - Rusu Adrian Andrei, <i>Monumente medievale din Țara Hațegului</i>, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2008. - Vulpe Radu și Barnea Ion, <i>Din istoria Dobrogei. II Romanii la Dunărea de Jos</i>, București, 1968. - Vătășianu Virgil, <i>Istoria artei feudale în Țările Române</i>, Cluj-Napoca, Editura Fundația Culturală Română, 2001.		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Evaluare finală	Evaluare frontală/scrisă pe baza unui subiect format din 3 sau 4 puncte	70%
9.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs		

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

	- Activitate la seminar	Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice	20%
		Implicare în dezbateri	10%
9.6 Standard minim de promovare			
• Parcurgerea cursului semestrial, cu bibliografia adiacentă.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
								
								Nu se aplică nici o etichetă
								

Data completării:

28.09.2026

Semnătura titularului de curs

P. Cosmuleț

Semnătura titularului de seminar

P. Cosmuleț

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.